(1697) " [आङः] शसि इच्छायाम् "

(I-भ्वादिः-629. सक. सेट्. आत्म.)

'आशंसे स्यादिच्छायां शंसतीति स्तुतौ भवेत् ।
हिंसायां शसति—' (श्लो. 183, 184) इति देवः ।

" आङः शसि ' इति पाठात् अयमाङ्पूर्व एव प्रयोक्तव्यः । तथा च काश्यपः ' अयमाङ्पूर्व एव प्रयोक्तव्यः ' इति । सम्मतायाम् ' न च केवलो नाप्युपसर्गान्तरपूर्वः' इति ॥" इति माधवः । " दुर्गः ' आङः शासु—' इत्याह ।.... आशासित्वा-आशास्त्वा ।" इति क्षीरस्वामी । एतेन क्त्वायां आङा सह समासेऽपि न ल्यप् दुर्गमते, इति सिद्ध्यति । माधवस्तु नैतदनुमेने ; य एवमाह—' आशस्य ; क्त्वो ल्यप् ' इति । उदित्त्वेन क्त्वायामिड्विकल्पपक्षः परं दुर्गाणामधिकः । [1]आशंसुः । ' शन्सु ' इति दुर्गपाठ इति मा. धा. वृत्तिदर्शनाज्ज्ञायते । इदित्पक्षपाती माधवोऽपि ल्यपि आशस्य इति कथं रूपसिद्धिमभिप्रैतीति विचार्यं वर्तते ; यतः स एव निष्ठायां आशंसितम् इत्याह । ईदृशेषु स्थलेषु प्रयोगाः पाठाश्च अनियता दृश्यन्ते । सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिककुंशयतिवत् (232) बोध्यानि ।

(1698) " शसु हिंसायाम् " (I-भ्वादिः-727. सक. सेट्. पर.)

' हिंसायां शसति—' (श्लो. 184) इति देवः । '—वधे ' इति बोपदेवः । [2]क्वसौ-शशसिवान्, क्त्वायाम्-[3]शसित्वा-शस्त्वा, [4]विशस्तः-विशसितः, [5]शस्त्रम्-शस्त्री, [6]विशसिता-वैशस्त्रम्,

---

1. ' सनाशंसभिक्ष उः ' (3-2-168) इति कर्तरि उप्रत्ययस्ताच्छीलिकः ।
2. लिटः क्वसौ, ' न शस—' (6-4-126) इत्यादिना एत्वाभ्यासलोपनिषेधः ।
3. उदित्त्वेन क्त्वायामिड्विकल्पः ; तेन रूपद्वयम् ।
4. ' धृषिशसी वैयात्ये ' (7-2-19) इति वैयात्ये (= अविनीते) अर्थे एव ' यस्य विभाषा ' (7-2-15) इतीण्निषेधः ; इति नियमात् ' शस्तो वृषलः ' इत्यविनीतार्थं एवेण्निषेधः । ' विशसितः पशुः ' इत्यत्र न ।
5. ' दाम्नीशस—' (3-2-182) इत्यादिना करणे ष्ट्रन्प्रत्ययः । षित्त्वात् स्त्रियां ङीष् ।
6. ताच्छीलिकः ' तृन् ' (3-2-135) इति तृन्प्रत्ययः । विशसितुर्धर्म्यं इत्यर्थे ' विशसितुरिड्लोपश्च ' (वा. 4-4-49) इतीड्लोपसंयोगशिष्टोऽञ्प्रत्ययः । आदिवृद्धिः ।